

Fa justament mig segle un pilot va veure uns objectes que, des d'aleshores, serien anomenats platets voladors. En cinquanta anys els albiraments s'han repetit a milers, sense que hi hagi, però, cap prova que demostrï que es tracta de visites dels extraterrestres.

Obsessió, veritat, niciesa o incògnita?

El 24 de juny de 1947, el pilot nord-americà Kenneth Arnold sobrevolava el nord-oest dels Estats Units tot cercant un avió perdut de la marina. De sobte, li va semblar veure en el cel nou llums que es movien de forma estranya i que, segons calculava, queien en picat a més de 1.600 quilòmetres per hora.

Arnold va explicar la seva visió als periodistes i l'endemà va néixer una denominació que es faria famosa: platets voladors (*"flying saucers"*). Erròniament es pensa que el nom es deu a la forma que Arnold atribuïa a les llums. En realitat, per fer-se entendre, el pilot va dir que les llums es movien de forma molt estranya, com si hom llencés un platet per damunt de l'aigua. L'explicació gràfica del moviment va introduir els platets voladors en la simbologia popular. A partir d'aleshores, molta gent ha cregut veure platets volants i els han atribuït procedència extraterrestre.

Platet volador seria la denominació més vulgar d'ovni—objecte volador no identificat—, que en anglès es denomina UFO (*"Unidentified Flying Object"*). Per això, els especialistes en aquest tema s'anomenen ufòlegs.

Existeixen els ovnis? Sens dubte, objectes voladors que no s'hagin identificat n'hi ha. Són naus extraterrestres? Això és una altra qüestió, però, de moment, no hi ha cap prova—ni tan sols indicis clars— que la Terra, l'hagin visitada naus d'altres planetes. Per molt que els entusiastes estiguin

disposats a acceptar qualsevol detall, parlin d'informació amagada o aportin la hipnosi com a demostració indiscutible. Però anem a pams.

La primera condició perquè ens visitin naus extraterrestres és que aquests éssers existeixin. De moment, no en tenim cap prova. Però considerant que hi pot haver molts sistemes solars a la nostra

tectar emissions de ràdio que hagin estat emeses per altres civilitzacions. Per ara, no hi ha cap senyal que indiqui res en aquest sentit. Si més no, de manera clara. Això no treu que els partidaris de les pseudociències manifestin que s'ha amagat l'evidència de senyals inequívocament intel·ligents. Però, encara que no tinguessin altra explicació, cal anar amb compte, perquè allò que no entenem pot ser comprensible més endavant. A primers dels 60, des de Moscou, es van detectar senyals que s'atribuïen a una emissió de ràdio des d'un objecte anomenat CTA-102. En realitat, CTA-102 és un quàsar, un tipus d'objectes llunyans, potents emissors d'ones radioelèctriques.

Podrien arribar naus extraterrestres a la Terra? Hem de considerar que les distàncies interestel·lars—ja sabem que el sistema solar no té altres éssers intel·ligents (i que ens perdonin la immodèstia) que nosaltres— són molt grans. Això no treu que alguna civilització hagi arribat a estadis tan avançats que hagi pogut vèncer aquest inconvenient. Però s'hauria de tractar d'una civilització tècnicament molt avançada.

Milers de denúncies. En tot cas, és cert que de vegades es veuen llums en el cel i que algunes tenen moviment o aparences que poden semblar ben estranyes als neòfits. Però la major part d'aquestes visions tenen explicació ben poc extraterrestre. Dels estudis fets a diversos països sobre els

**Menys d'un 10%
dels albiraments
queda sense
explicació
coneguda, segons
estudis fets a
diversos països.**

galàxia i en d'altres, pot ser que algun d'aquests planetes aculli vida. Una altra cosa és que aquesta vida sigui intel·ligent, que hagi arribat a un desenvolupament tecnològic suficient per arribar a la Terra i que, entre tants planetes on triar, hagi decidit visitar el nostre.

Hi ha projectes seriosos que tenen com a objectiu detectar vida intel·ligent a altres planetes. Un dels principals impulsors és Frank Drake, un científic que creu que hi pot haver vida extraterrestre. La recerca es basa a de-

milers d'anuncis d'albiraments se'n desprèn que menys d'un 10% de casos podria quedar sense explicació coneguda. Però això no significa que el 10% siguin naus extraterrestres. Primer, perquè són casos que encara es poden estudiar. D'altra banda, perquè els entusiastes dels ovnis no tenen una actitud única i hi ha qui postula que es tracta de fenòmens paranormals, d'habitants de l'interior de la Terra, d'enviats dels déus o d'altres elements semblants.

També és curiós constatar que les denúncies augmenten en determinats moments. El GEPAN francès (Grup d'Estudis de Fenòmens Aeroespacials No Identificats), creat el 1977, constata que les denúncies augmenten de forma espectacular quan hi ha certs esdeveniments –rumors, fenòmens mediàtics, etc. Sembla el mateix que va passar entre l'octubre i desembre de 1957, després que l'URSS posés en òrbita el Sputnik 1. En aquell trimestre es varen produir dues terceres parts de les visions d'ovnis als Estats Units. No és agosarat suposar que la por despertada pel satèl·lit rus i la quantitat d'informació sobre l'espai va generar més visions o potser va incitar a observar més el cel i veure-hi fenòmens naturals.

Els mites, els antecedents.

Precisament tant les notícies com els mites són antecedents de les visions d'ovnis. El 1945, dos anys abans que Arnold veiés els llums en el cel, es va publicar una narració de ciència-ficció titulada "Recordo Lemúria!", escrita per Richard Shaver, que parlava d'extraterrestres establerts a la Terra. Ray Palmer, editor de la revista on va aparèixer, *Amazing Stories*, va promoure jocosament la idea que ens visitaven naus en forma de disc i que el govern n'amagava les proves.

Així, primer van ser els mites i després els platets voladors. De fet, les explicacions racionals sobre els ovnis no dubten a buscar els antecedents en mites d'altres èpoques. Les narracions d'abduccions –segrest per part d'extraterrestres– substitueixen, amb mol-

Roswell: un ovni ben terrestre

Es va estimbar una nau extraterrestre a Roswell (Nou Mèxic) el 1947? Aquest és un dels temes estrella per a molts seguidors dels objectes voladors no identificats. El secret que envoltava aquest cas afavoria tota mena de rumors. I fins i tot recentment es va passar per algunes cadenes de televisió un vídeo de realització força grollera, on al presumpte alienígena se li practicava una autòpsia.

L'any 1995, l'exèrcit nord-americà va decidir de revelar el secret. Efectivament, l'any 1947 no es va dir tota la veritat, però la realitat no tenia res a veure amb invasions per part dels marcians. Es tractava de l'accident que va patir un globus espia desenvolupat dintre el programa secret Mogul. L'objectiu dels globus era detectar, mitjançant els instruments que s'hi haurien adaptat, les ones de xoc produïdes per eventuais proves nuclears de la Unió Soviètica. I és que els Estats Units estaven aleshores més preocupats per l'exèrcit roig que no pas pel planeta roig.

Era ben lògic que el 1947 l'exèrcit dels Estats Units no donés gaires explicacions sobre aquest accident, com també ho era que, al principi de la febre extraterrestre, correguessin tota mena de rumors. Aquest succés ha servit per justificar la manca d'evidències sobre les visites dels extraterrestres: els exèrcits i els caps d'estat ho sabien, però ho amagaven.

Però el periodisme d'investigació cada vegada deixa menys excletxes per a l'especulació. Si s'han elaborat multitud de reportatges sobre tràfic d'armes, proves secretes, corrupció i tota mena de temes, per què, curiosament, els objectes voladors no identificats haurien de ser un tema que es resistís? Sobretot pensant que la prova evident de les visites extraterrestres seria la notícia del segle –o del mil·lenni. El dia que un reportatge així aparegui en un mitjà de prestigi –com el que va destapar el cas Watergate–, podem pensar que, efectivament, se'ns amaga alguna cosa. De moment, els rumors només serveixen per atreure lectors predisposats o ingenus. **X.D.**

tes semblances, creences medievals sobre bruixes o dimonis. L'actualització pot provenir tant del protagonisme dels temes espacials com de les narracions de ciència-ficció anteriors a la Guerra Mundial, que ja inclouen molts elements comuns a les històries dels presumptes abduïts –implantaments al cervell, telepatia, regeneració de la raça extraterrestre,

1989 que “les declaracions d'abduccions semblen refregits de tradicions més antigues d'encontres sobrenaturals en els quals els extraterrestres compleixen el rol funcional de criatures divines”. Per Bullard, hem foragitat bruixes i fantasmes, però han arribat extraterrestres per complir la mateixa funció. En el fons, hi ha la por al desconegut, que sembla

ARXIU

Un grup d'estudi francès constata l'augment dels albiraments quan hi ha rumors o fenòmens mediàtics.

conspiració per controlar la Terra...

No hem d'oblidar, tampoc, l'entorn en què neixen els platets voladors. La tecnologia bèl·lica de la Segona Guerra Mundial i, particularment, les bombes atòmiques de Hiroshima i Nagasaki varen produir una por extraordinària vers els poders de la ciència. No és estrany que els ovnis nasquessin amb empena fa mig segle, quan la societat vivia encara sota l'impacte de les noves armes i, a més, dels dos blocs polític-militars.

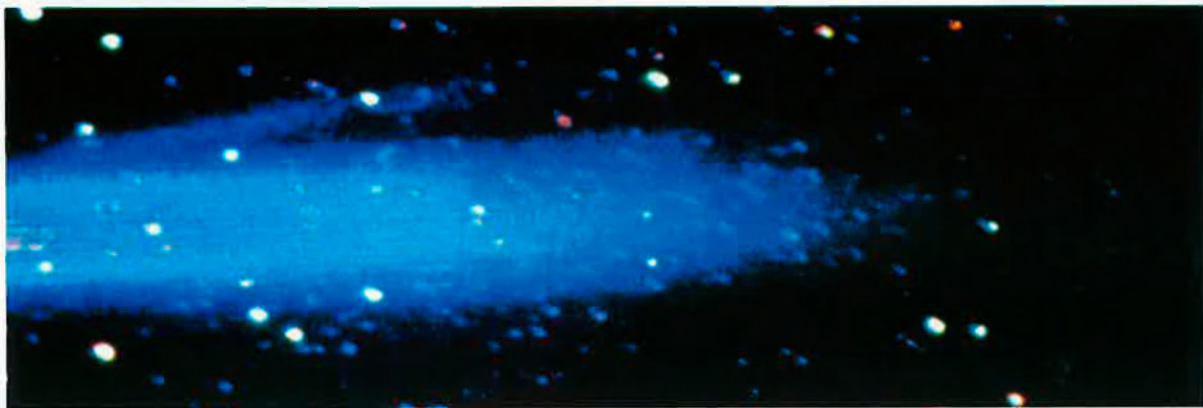
L'estudi nord-americà Thomas E. Bullard ja va escriure el

consubstancial a l'espècie humana.

Ser presumptament abduït per extraterrestres pot comportar beneficis econòmics. Això és el que li va passar en els anys 50 a George Adamski, que tenia un restaurant a la falda del Palomar, a Califòrnia, a poca distància del major telescopi del món en aquell moment. Explicava que en el desert proper s'havia trobat amb extraterrestres que l'havien alertat sobre el perill d'una guerra nuclear.

Curiosament, la proximitat del telescopi no va servir perquè cap astrònom veiés també els

ARXIU

Els fenòmens lluminosos a l'atmosfera poden influir en la provocació de visions. Alguns estudis neurològics han ajudat a comprendre els processos que pateixen els individus predisposats a trobar vida més enllà de la terra.

extraterrestres o les seves naus. D'altra banda, segons Adamski, els éssers venien de Venus. Probablement ara vindrien d'un altre lloc. A mesura que s'han anat coneixent les característiques dels planetes del sistema solar, els partidaris dels extraterrestres han hagut de traslladar l'origen dels éssers a altres llocs. Dit sigui de passada, cap contactat amb extraterrestres ha facilitat mai cap descobriment astronòmic i ha calgut esperar els resultats de les observacions des de la Terra o de les sondes interplanetàries per augmentar els nostres coneixements.

Sota hipnosi. Una altra història molt famosa és la del matrimoni Betty i Barney Hill. El 1961 travessaven les White Mountains a la matinada quan la dona va creure que veia un ovni brillant que els seguia. Varen "fugir" per camins de muntanya i després Betty va llegir un llibre que descrivia els ovnis com a naus extraterrestres. Després d'això, va tenir malsons en què ella i el seu marit eren abduïts. Més endavant, sota hipnosi, el matrimoni va relatar per separat la mateixa història: van veure aterrar l'ovni i els van dur a l'interior de l'aparell.

La història dels Hill té el seu antecedent en una altra història de ciència-ficció. En aquest cas, la pel·lícula de 1953 *Invasors de Mart*. La descripció que Barney va fer dels extraterrestres va sorgir sota hipnosi, però menys de dues setmanes després que aparegués un ésser semblant a la sèrie de televisió *Altres límits*.

Significa això que la història de

Betty i Barney Hill era pura suggestió? No es pot negar que aquestes coincidències podrien ser pura casualitat. Precisament les sessions d'hipnosi són aportades com a proves pels "creients". Però cal anar amb compte amb la hipnosi. Pot ser útil per explorar el subconscient de les persones, però no per saber la veritat dels fets.

La hipnosi no està acceptada com a prova en els judicis, ja que ni les respostes tenen per què correspondre als fets reals ni es pot evitar que l'hipnotitzat sigui influït pels suggeriments –voluntaris o involuntaris– de l'hipnotitzador.

Efectivament, s'ha demostrat que sota hipnosi fàcilment es pot dirigir la declaració cap a on es vulgui –dintre d'uns límits. D'al-

BENETÚSSER MOROS I CRISTIANS DEL 25 AL 28 DE JUNY

PROGRAMA D'ACTES

DIMECRES 25

24 h. Entrada de bandes Pl. Església, C/.Major, Ramon i Cajal, Palleter, Ntra. Sra. del Socors, Major, Pl. del Forn, Molí, Pl. Església.

DIJOUS 26

24 h. Presentació - Desfilada dels bandes : Moro i cristià, des de l'A.D. Fabara fins la Pl. de l'Església.

24 h. 30 Ambaixada Mora en la Pl. de l'Església, a càrrec de la C.M. Mudaffar.

DIVENDRES 27

24 h. Presentació - Desfilada dels Bandes : Moro i Cristià. Des de l'A.D. Fabara fins la Pl. de l'Església.

24 h. 30 Ambaixada Cristiana en la Pl. de l'Església, a càrrec de la C.C. Jaume I.

23 h. 30 Gran festa "Partys" en el Poliesportiu Municipal (al costat del Recinte Ferial), organitzat per Ràdio l'Horta "93,1".

DISSABTE 28

19 h. 30 "Entrada de Gala de Moros i Cristians". Eixida des de la Pl. Sant Sebastià, c/. Marqués del Túria, Ntra. Sra del Socors, Major, Pl. del Forn.

Més informació en INTERNET : <http://WWW.musices.es/benetusser>

Ovnis a la Plaça de Catalunya

Les persones segrestades per ovnis o que es comuniquen –diuen– amb extraterrestres no solen ocupar llocs de responsabilitat especial. I, tanmateix, els missatges que reben, no per ingenus o sabuts, són menys importants: avisos sobre catàstrofes bèl·liques o sobre degradació ambiental, per exemple. Sempre segons allò que més preocupa la societat en cada moment.

Sorpren que uns extraterrestres tan preocupats pel nostre futur no tinguin altres maneres de fer-se escoltar. Comunicar-se amb Clinton seria molt més efectiu que fer-ho amb persones que, tot i ser molt respectables, no tenen ni poder de decisió ni tribunes per exposar els missatges.

Això xoca amb el nivell avançat que hauria de tenir una civilització capaç d'arribar a la Terra des d'un astre llunyà. No s'entén que no triï personalitats rellevants per enviar els seus missatges i que sempre es mogui per llocs allunyats i de nit. És clar que hi ha tants escèptics: si sembla que els alienígens ens visiten d'incògnit!

La millor propaganda per a la presumpta procedència extraterrestre dels ovnis seria un aterratge a la plaça de Catalunya o a la del País Valencià. O un passeig per la curulla Mallorca estival. Mentrestant, potser haurem de preguntar-nos, com el físic Enrico Fermi: "Si existeixen, on són?". **X. D.**

tra banda, la hipnosi pot revelar allò que realment pensa la persona, però això pot correspondre simplement a unes idees molt assumides. Somnis, pors, obsessions poden sortir durant la hipnosi. I els buits en la narració solen ser omplerts amb fets de col·litat pròpia.

Hi ha experiències que demostren que la hipnosi pot crear falsos records. La psicòloga nord-americana Elizabeth Loftus ha aconseguit introduir en diverses persones el fals record d'haver-se perdut, de petits, en uns grans magatzems. Després, els individus recorden amb molts detalls aquest fet. Els falsos records poden fins i tot ser introduïts en certs individus sense hipnosi.

La coincidència dels relatats dels abduïts és una altra de les "proves" aportades. Segons Bullard, hi ha una sèrie de fets presents a gairebé totes les abduccions: captura amb mitjans sofisticats o màgics, examen mèdic, explicació dels objectius del viatge per part del capità de la nau, invitació a visitar el platet volador, possible

Els descobriments científics han demostrat progressivament que als planetes del sistema solar no hi ha éssers intel·ligents. Els partidaris dels extraterrestres han hagut de traslladar l'origen dels éssers a llocs més llunyans.

Les narracions d'abduccions substitueixen, amb moltes semblances, creences medievals sobre bruixes o dimonis.

viatge a un altre món, visió més o menys divina, alliberament al mateix lloc on ha estat segrestat i repercussions físiques o psíquiques del viatge. En una abducció no sempre es donen tots aquests punts, però l'estructura és força semblant. La coincidència, més que una prova, mostraria que les històries d'abduccions ja formen part del subconscient col·lectiu.

Segrestats pel propi cervell.

Michael Persinger, neuròleg de la Laurentian University de Sudbury (Ontario) ha estudiat els processos mentals que poden fer sorgir aquestes històries. Ja no es tracta de relacionar els fets amb mites, sinó de veure quins mecanismes neurològics explicarien les abduccions. Persinger ha estudiat l'excessiva activitat en els lòbuls temporals de l'encèfal, que és coneguda com labilitat del lòbul temporal (LLT per abreviar). Els lòbuls temporals estan implicats, entre altres funcions, en visió i audició i connectades amb les àrees de les emocions i la memòria.

Persinger ha observat que les persones amb alta LLT expliquen més freqüentment històries en què han levitat, volat o bé sortit del propi cos, amb experiències místiques o psíquiques. En casos extrems, hi ha persones que pateixen epilèpsia del lòbul temporal. Persinger ha assajat de provocar crisis d'aquesta mena tot aplicant camps magnètics febles al cervell. El resultat ha estat que els individus han cregut percebre llums o sons i fins i tot han viscut sensacions de contacte corpori.

Persinger creu que experiències com les abduccions es poden deure a crisis epilèptiques temporals. De forma atenuada, aquest tipus d'epilèpsia està molt estesa en la població i la patirien més les persones imaginatives i ansioses. I algunes formes d'epilèpsia poden provocar al·lucinacions auditives o visuals molt particulars, com ara la que Henry James fa patir a la protagonista d'*Una altra volta de rosca*.

Si Persinger provoca les crisis amb camps magnètics febles, les

Mundial va esperonar la proliferació d'albiraments

variacions del camp magnètic terrestre també podrien produir aquestes crisis. I si té raó en la seva interpretació, haurien d'afavorir, també, al·lucinacions en individus predisposats. Curiosament, Persinger ha descobert que entre unes hores i uns mesos abans d'una activitat sísmica intensa hi ha més denúncies d'abduccions, així com d'altres fenòmens psíquics. Les variacions del camp magnètic no sols podrien influir en persones amb alta LLT, sinó que també poden induir més fenòmens lluminosos a l'atmosfera i, per tant, provocar més visions.

Un altre fenomen que alguns neuròlegs relacionen amb les visions –d'extraterrestres o d'altra mena– és l'anomenada paràlisi de la son. Es tracta d'un episodi en què la frontera entre somni i vigília queda molt diluïda. La persona pateix una sensació d'impotència mentre se sent agredida. Per la psicòloga anglesa Susan Blackmore, la paràlisi de la son pot estar a l'origen de les llegendes medievals sobre dimonis que de matinada violaven noies verges o les de fantasmes que atacaven de nit. I també podria tenir a veure amb algunes abduccions o contactes extraterrestres nocturns.

Probablement aquestes teories poden donar explicació d'alguns fets però no de tots. Però entre totes les explicacions racionals conegudes la possible visita d'éssers extraterrestres quedaria reduïda a uns pocs casos. Malgrat això, la gent vol creure i els extraterrestres potser no són més que una forma de lluitar contra la solitud o les pors.

Els ufòlegs moderats, que redueixen al mínim els casos que realment atribueixen a naus extraterrestres, solen tenir poc èxit. El públic no vol que les seves il·lusions es posin en dubte i es resisteix a pensar que la llum que un dia va veure tan clarament era un fenomen atmosfèric, un focus reflectit en un ocell o un avió militar.

Creure en extraterrestres no és necessàriament dolent. Però si es dona gaire marge a aquestes històries és més fàcil que certes sectes

ARXIU

Les històries de ciència-ficció han modelat, en molts casos, la forma que tenen els extraterrestres que han contactat amb abduïts. Aquests contactes, en molts casos, han substituït tradicions més antigues de contactes sobrenaturals.

–com ara la Fraternitat Còsmica– trobin adeptes. Donar sortida a aquestes fantasies en els mitjans de comunicació –fins i tot públics– pot fer augmentar el nombre de crèduls i, per tant, de gent susceptible de ser convençuda pels “en-

viats dels extraterrestres”. I més enllà de la veritat científica o de l'entreteniment, aquest és el risc que cal evitar quan parlem dels ovnis.

Xavier Duran

CONCURS DE CANÇÓ CIUTAT D'ALCÚDIA

ALCÚDIA, 21 DE JULIOL 97 - A LA PLACA DE JAUME QUES - 21:30 H

INTERPRETACIÓ DE CANçons ORIGINALS I IMEDIATES
Fi de festa amb un artista convidat

1r PREMI: 300.000 pts. - 2n PREMI: 200.000 pts. - 3r PREMI: 100.000 pts.

19212 AJUNTAMENT D'ALCÚDIA 192122 ASSOCIACIÓ CULTURAL SA GRANERA

INFORMACIÓ I INSCRIPCIÓ:

ILCÚDIA RÀDIO - carrer del Abellons, 2, 07400 Alcúdia (Mallorca), tel. (971) 54 77 1

ASSOCIACIÓ CULTURAL SA GRANERA - carrer de Torcuato Luca de Tena, 22 - I
07005 Ciutat de Mallorca (Mallorca), tel. (971) 47 12 22 o (971) 27 78 69